

2023-09-25

TJÄNSTESKRIVELSE

Dnr: KFKS 2023-00838

Remiss – Samråd om järnvägsplan med miljökonsekvensbeskrivning för Saltsjöbanans upphöjning

Yttrande till Region Stockholm

Förslag till beslut

1. Kommunstyrelsen antar förslag till yttrande enligt bilaga 1 till tjänsteskrivelsen daterad den 25 september 2023.
2. Beslutet justeras omedelbart.

Sammanfattning

Kommunen ska etablera en planskild korsning mellan Planiavägen och Värmdövägen i Sickla i form av upphöjning av Saltsjöbanan på en bro. Upphöjningen innebär byggande av järnväg och därför måste en järnvägsplan, och en miljökonsekvensbeskrivning, upprättas. Trafikförvaltningen har nu skickat järnvägsplanen och miljökonsekvensbeskrivningen påsamråd. Synpunkter på miljökonsekvensbeskrivningen har hanterats av miljö- och stadsbyggnadsnämnden den 20 september 2023. Synpunkterna ligger till grund för det samlade förslaget till yttrande.

Bedömningen är att upphöjningen är strategiskt viktigt för stadsutvecklingen i Sickla och skapar förutsättningar för utvecklingen av en sammanhängande tät och blandad stadsmiljö. Planförslaget innebär positiva konsekvenser för stadsbilden bland annat genom att dagens barriärer tas bort. Det är viktigt att gestaltning och utformning fortsatt utvecklas utifrån de idéer som framgår i underlaget till järnvägsplanen. Utifrån den pågående stadsutvecklingen i Sickla är det viktigt att projektet för Saltsjöbanans upphöjning fortsatt samordnas med omkringliggande stadsbyggnadsprojekt som kan påverka och påverkas av upphöjningen, både vad gäller pågående och planerade projekt.

I järnvägsplanens bullerutredning beskrivs två alternativa åtgärder för att begränsa bullret. Enheten för strategisk utveckling föreslår en utvärdering och konsekvensbedömning av de olika alternativen utifrån en helhetsbedömning som också innefattar pågående och planerade stadsbyggnadsprojekt. Det är också viktigt att fortsatt projektering kan ge en tydligare redogörelse för hur dagvatten behöver omhändertas, fördröjas och renas. Vidare behöver masshanteringen ske utifrån ett

resurshållningsperspektiv samt att minimering av spridning och exponering av föroreningar sker på lämpligt sätt.

Ärendet

I maj 2022 träffade Nacka kommun och Region Stockholm en avsiktsförklaring som syftar till att säkra en kapacitetsstark Saltsjöbana för framtidens resande. Genom avsiktsförklaringen är parterna överens om att kommunen ska etablera en planskild korsning mellan Planiavägen och Värmdövägen i Sickla i form av upphöjning av Saltsjöbanan på en bro.

Saltsjöbanans upphöjning är strategiskt viktigt för stadsutvecklingen i Sickla och skapar förutsättningar för utvecklingen av en sammanhängande tät och blandad stadsmiljö i Sickla med cirka 4500 nya bostäder och nya ytor för handel och kontor. Genom att en del av Saltsjöbanans järnväg, som idag skär rakt genom Sickla i markplan, lyfts upp på en bro stärks de urbana sambanden och barriäreffekten minskar genom nya kopplingar och funktioner. Värmdövägen kan ansluta mot Planiavägen vilket ger förutsättningar för en fungerande dagvatten- och skyfallshantering för tillkommande bebyggelse i Sickla. Samtidigt minskar belastningen på kommunens befintliga vägnät i och med att det kommer att vara möjligt för gång-, cykel-, buss- och biltrafik att ta sig under bron via Planiavägen och trafiken fördelas jämnare.

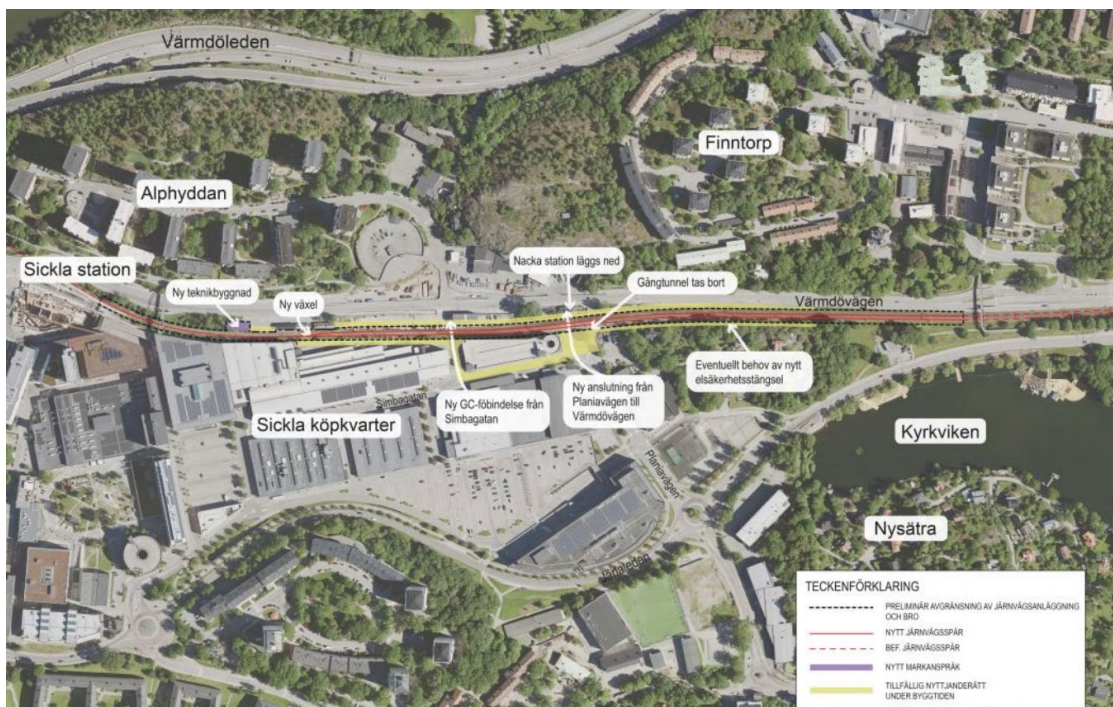

Bild 1. Planförslagets omfattning.

En ny anslutning för gång- och cykeltrafik möjliggörs också från Simbagatan till Värmdövägen och nya offentliga rum kan skapas under bron i direkt anslutning till den nya tunnelbanan. Den nya tunnelbanestationen i Sickla är under utbyggnad och får en entré norr om Saltsjöbanan och en söder om. Passagen under bron längs med Simbagatan blir därför en viktig ny urban entré till Sickla. Stadsbyggnadsprojektet Saltsjöbanans upphöjning är därmed en viktig förutsättning för utvecklingen av en mer attraktiv och levande plats samt kollektivtrafiknoden station Sickla bestående av busstrafik, Saltsjöbanan och den nya tunnelbanan.

Upphöjningen innebär byggande av järnväg och därför måste en järnvägsplan upprättas. En miljökonsekvensbeskrivning tas också fram då projektet bedöms innebära betydande miljöpåverkan. Region Stockholm är juridiskt ansvarig för upprättande av järnvägsplanen i egenskap av anläggningsägare och är därför ansvarig mot sakägare och allmänhet i samband med samråd, granskning och fastställelse av järnvägsplanen. Kommunen ansvarar, i enlighet med tecknat plankostnadsavtal mellan kommunen och Region Stockholm, för att upprätta underlagen för järnvägsplanen.

Trafikförvaltningen i Region Stockholm har skickat järnvägsplanen och miljökonsekvensbeskrivningen för Saltsjöbanans upphöjning på samråd. Samrådet pågår från 11 september till 1 oktober 2023. Kommunen har beviljats anstånd att inkomma med yttrande till och med den 2 oktober 2023. Öppet hus anordnas också under remissperioden.

Synpunkter på miljökonsekvensbeskrivningen har hanterats av miljö- och stadsbyggnadsnämnden på nämndens sammanträde den 20 september 2023, § 184. Miljö- och stadsbyggnadsnämndens synpunkter framgår av bilaga 3 till denna tjänsteskrivelse. Synpunkterna ligger till grund för det samlade förslaget till yttrande över järnvägsplanen och miljökonsekvensbeskrivningen.

Enhetens bedömning och förslag till yttrande

Enheten för strategisk stadsutveckling har utrett remissen och gjort följande bedömning.

Enheten vill framföra den strategiskt viktiga betydelsen som upphöjning av Saltsjöbanan har för stadsutvecklingen i Sickla genom att den skapar förutsättningar för utvecklingen av en sammanhängande tät och blandad stadsmiljö. När spåret höjs upp på en bro får området en öppnare, mer tillgänglig och sammanhållen trygg stadsmiljö. Samtidigt skapas förutsättningar för ett mer robust vägnät med nya kopplingar för gång-, cykel-, buss- och biltrafik under den nya bron. Upphöjningen utgör också en viktig förutsättning för utvecklingen av kollektivtrafiknoden station Sickla bestående av busstrafik, Saltsjöbanan och den nya tunnelbanan. Planförslaget innebär positiva konsekvenser för stadsbilden bland annat genom att dagens barriärer tas bort. Gestaltning och utformning är också

viktigt att de fortsatt utvecklas utifrån de idéer som framgår i underlaget till järnvägsplanen. Det möjliggör levande urbana miljöer och möjlighet till attraktiva offentliga rum i anslutning till byggnadsverket.

Utifrån den pågående stadsutvecklingen i Sickla är det viktigt att projektet för Saltsjöbanans upphöjning fortsatt samordnas med omkringliggande stadsbyggnadsprojekt som kan påverka och påverkas av upphöjningen, både vad gäller pågående och planerade projekt. Det är flera komplexa frågor och avvägningar som behöver göras inom projektet och i samordning med andra projekt, exempelvis kring buller och dagvattenhantering. Andra viktiga aspekter som projektet behöver ta hänsyn till i avvägningen är vilka konsekvenser det får för projektets genomförande, ekonomi och tidplan.

Enligt miljökonsekvensbeskrivningen medför upphöjningen ökad utbredning av buller på grund av att bullerkällan kommer högre upp. I järnvägsplanens bullerutredning beskrivs två alternativa åtgärder för att begränsa bullret. Med åtgärdsalternativ 1 kommer bullernivåerna att vara fortsatt höga på vissa plaster, vilket kan ha en begränsande påverkan på att detaljplanera för bostäder i närheten av upphöjningen. Åtgärdsalternativ 2 skulle innebära en sänkning av bullernivåerna vilket kan öka möjligheten att detaljplanera för bostäder. Fastighetsnära åtgärder kan behöva utredas i båda alternativen. Miljökonsekvensbeskrivningens slutsats är att alternativ 1, i kombination med fastighetsnära åtgärder vid behov, räcker för att hålla bullerpåverkan av upphöjningen på minimal nivå. Bullerutredningen tar dock inte hänsyn till planerad stadsutveckling i närheten av Saltsjöbanan. Enheten för strategisk utveckling föreslår en utvärdering och konsekvensbedömning av de olika alternativen utifrån en helhetsbedömning som också innefattar pågående och planerade stadsbyggnadsprojekt.

Vidare instämmer enheten i miljö- och stadsbyggnadsnämndens synpunkter avseende dagvatten och masshantering. Det är viktigt att fortsatt projektering kan ge en tydligare redogörelse för hur dagvatten behöver omhändertas, fördröjas och renas. Vidare behöver masshanteringen ske utifrån ett resurshållningsperspektiv samt att minimering av spridning och exponering av föroreningar sker på lämpligt sätt.

Mot ovanstående bakgrund anser enheten för strategisk stadsutveckling att kommunstyrelsen kan anta föreslaget till yttrande till Region Stockholm enligt bilaga 1.

Ekonomiska konsekvenser

Nacka kommun och Region Stockholm har träffat plankostnadsavtal och genomförandeavtal i linje med tecknad avsiktsförklaring. Genom tecknade avtal åtar sig kommunen hela kostnaden för framtagandet av järnvägsplanen samt merparten av kostnaderna för projektering och utförande av upphöjningen av Saltsjöbanan på en bro. Kommunens totala kostnad är uppskattad till cirka 1 miljard kronor.

Konsekvenser för barn

Upphöjningen av Saltsjöbanan bedöms medföra positiva konsekvenser för barn då den knyter samman bostadsområden norr om Värmdövägen med kollektivtrafiknoden och handelsområdet söder om Värmdövägen, vilket förbättrar tillgängligheten även för barn. Även tillgängligheten till attraktiva parker och friluftsområden förbättras.

Bilagor

1. Förslag till yttrande
2. Protokollsutdrag MSN 2023-09-20, §184
3. Synpunkter från MSN
4. Plankarta
5. Planbeskrivning
6. Miljökonsekvensbeskrivning
7. Illustrationskarta
8. Gestaltningsidé
9. Bullerutredning
10. Bullerutredning – bilaga
11. Riskutredning
12. Dagvattenutredning
13. Dagvattenutredning – bilaga
14. Markmiljöutredning
15. Markmiljö – bilaga

Ann-Christin Rudström
Enhetschef
Enheten för strategisk stadsutveckling

Roger Björk
Stadsutvecklingsstrateg
Enheten för strategisk stadsutveckling